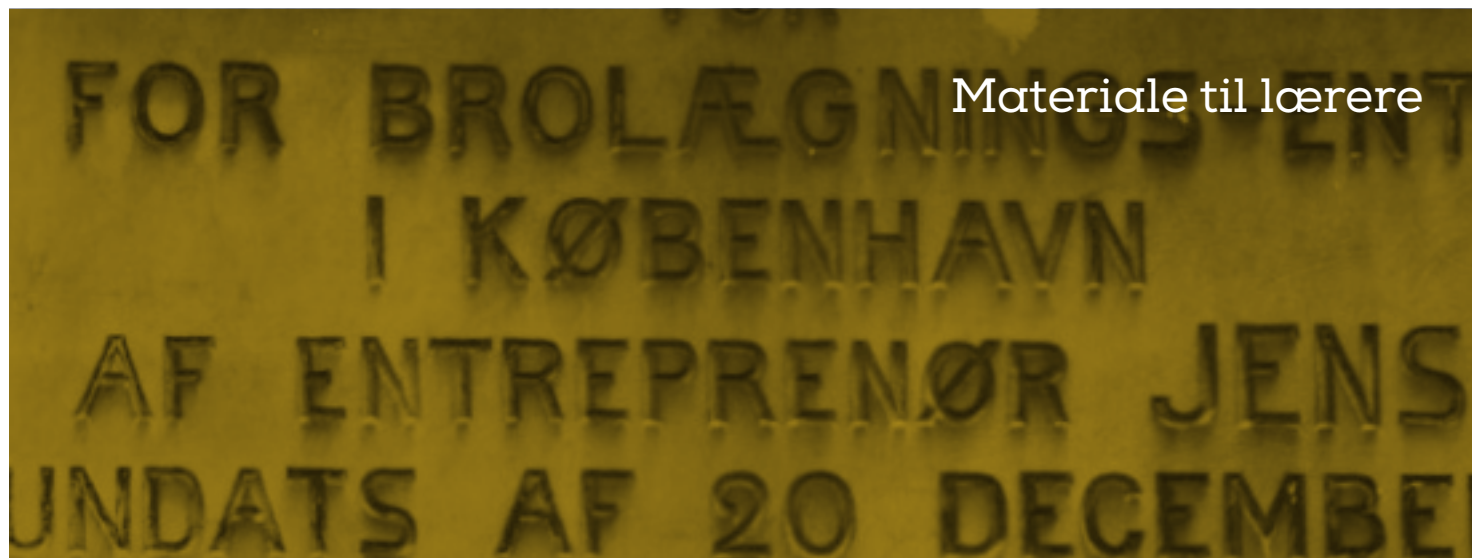

Materiale til lærere

Unge Blikke på Bygningsarv

Velkommen

Formålet med dette materiale er at give jeres elever lyst til at se på arkitektur på nye måder, og deltage fagligt kvalificeret i diskussioner om hvilken arkitektur vi skal bevare for eftertiden. Både i forhold til den arkitektur, som andre har defineret som værdig til at bevare, men også i forhold til den bygningsarv, som vores nutid og fremtid vil definere.

Over hele Danmark findes der historiske bygninger, som fortæller om vores fortid. Historiske bygninger adskiller sig fra nutidens byggeri og kan have en anden skala, være bygget af andre materialer eller have helt andre udtryk og funktioner. Derfor er de historiske bygninger konkrete vidnesbyrd om liv, der er gået forud for vores, og de konfronterer os med andre tiders samfundsordener, trends og livsvilkår. Kendskab til byggeskik og tidligere tiders arkitektur, giver os forudsætninger

for at forstå, hvordan vi kan opføre ny arkitektur og tænke fremad i forhold til at indrette de fysiske rammer for vores samfund.

For at sikre at tidligere tiders byggeri ikke forsvinder helt eller forandres til ukendelighed, må et samfund opstille regler og kriterier for bevaring af arkitektur. Ikke alt kan bevares og man må finde en balance mellem at lade nyt komme til, og samtidig bevare dele af vores fælles bygningskultur. Dette materiale handler om en af de metoder, som vi bruger i Danmark, når vi diskuterer arkitektur og bevaring af bygninger.

Materialet kan anvendes på lokal arkitektur over hele landet.

God fornøjelse!

Unge Blikke på Bygningsarv

Undervisningsmaterialet Unge Blikke på Bygningsarv er skabt på baggrund af et udviklingsprojekt, som blev gennemført i 2017/2018 i et samarbejde mellem Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur, Københavns Museum, Rysensteen Gymnasium og Frederiksberg Gymnasium. Udviklingsprojekt og materiale er støttet af Slots- og Kulturstyrelsen.

Dette symbol viser, at det er en opgave, der skal løses individuelt.

Dette symbol viser, at det er en opgave, der skal løses i grupper.

Dette symbol betyder, at der er noget, du kan se.

Dette symbol betyder, at du kan downloade eller læse.

Idé og gennemførelse af udviklingsprojekt:

Helle Ålsbøl og Iniz Tvillinggaard

Tekst:

Louise Banke Kristensen, Helle Ålsbøl og Iniz Tvillinggaard

Gymnasiefaglig konsulent:

Ida Sofie Deigaard Bruun

Fotos:

Blik v/ Julie Trojaborg: Side 4, 13-16
Landsforeningen for bygnings- og landskabskultur:
Side 6, foto af Bygningskulturens Hus
Københavns Museum: Side 19, øverst
Thorvaldsens Museum: Side 19, nederst

Film:

Blik v/Julie Trojaborg

Redaktion:

Julie Trojaborg, Cecilie Borgund Hansen
og Sidsel Bjerregaard Kirk

Arkitekturfaglig redaktion:

Iniz Tvillinggaard

Grafisk design:

Le Lyhne Fischer, *lefischer.dk*

Tegninger til illustration af fagudtryk i arkitektur:

Lavet af Anne Grethe Andersen og er efter aftale lånt fra Kulturarvsstyrelsens udgivelse
SAVE Kortlægning og registrering af bymiljøers og bygningers bevaringsværdi fra 2011.

Tak til:

Ida Sofie Deigaard Bruun og Malene Lythe Voetmann, lærere på Frederiksberg Gymnasium
Dorte Kjær, lærer på Rysensteen Gymnasium
Deltagende elever fra Rysensteen Gymnasium og Frederiksberg Gymnasium
Line Dea Langkjær, Freja Bang Dahl, Helene Anker Kure, Rasmus Helleskov Wieleman, Toni Antonov, studerende på Kunstakademiets Arkitektskole

Lærervejledning

Undervisningsmaterialet Unge Blikke på Bygningsarv er udviklet med afsæt i bekendtgørelserne for fagene billedkunst, historie og design og arkitektur på stx, men kan også bruges på andre ungdomsuddannelser.

Gennem arbejdet med Unge Blikke på Bygningsarv lærer eleverne, at bygninger omkring os fortæller historier og påvirker vores hverdag. Eleverne lærer om, hvordan det levede liv og det omgivende samfund kan aflæses i bygninger, og om hvad der gør bygninger til bygningsarv. Forløbet træner desuden eleverne i kritisk og kvalificeret at tage stilling til nutidens og fremtidens bygningskultur.

Et materiale med to indgange til bygningskultur

Undervisningsmaterialet lægger op til, at man kan vælge at have et kulturhistorisk fokus eller et arkitektonisk fokus i undervisningen. Det kulturhistoriske fokus knytter sig særligt til de faglige mål for historiefaget og det arkitektoniske fokus er særligt velegnet til fagene billedkunst og design og arkitektur. Uanset hvilket fokus du som lærer vælger til din klasse, er det det samme baggrundsmateriale, som du skal bruge. Forskellene består i de aktiviteter, som I skal udføre og det analytiske fokus, som I skal have.

Forløbets struktur

1.	2.	3.	4.	5.	6.
ANSLAG	BYGNINGS- ARV OG SAVE- METODEN	BY- VANDRING	SAVE- METODEN I PRAKSIS	PRODUK- TION AF FILM ELLER HØRINGS- SVAR	UDSTILLING/ PRÆSEN- TATION

Uddybelse af forløbets struktur

1

Anslag

Anslaget ansporer eleverne til at diskutere arkitektur og bygningskultur, og til at forholde sig til bygninger, som er en del af deres hverdag. Det centrale i anslaget er at aktivere elevernes for forståelse af begreber som bygningsarv, bygningskultur og bevaringsværdi.

Til denne del af forløbet er tilknyttet PowerPointen *Bevaringsværdig?* Her er der en opgave, hvor eleverne skal rangere fem bygninger ift. bevaringsværdi. Opgaven har ikke et facit, men skal netop lægge op til en åben drøftelse af, hvordan vi definerer bygningsarv, og hvad eleverne oplever som vigtig arkitektur.

Opgaven skal således snarere lægge op til at stille spørgsmål end til at give svar, og billederne i materialet kan suppleres med lærers og elevers selvvalgte fotos af forskellige former for arkitektur.

2

Bygningsarv og SAVE-metoden

De forskellige tekster og film der stilles til rådighed i denne del af forløbet supplerer elevernes forståelse og deres umiddelbare holdninger til arkitektur. Materialet giver indblik i, hvordan vi definerer bygningsarv, og hvordan SAVE-metoden kan anvendes som en metode til at analysere og vurdere bygninger.

Til at afprøve SAVE-metoden kan lærer og elever i fællesskab foretage en SAVE-analyse af Thorvaldsens Museum. Herefter kan den eksemplariske analyse af museumsbygningen udleveres til eleverne, så de kan bruge den som afsæt for egne SAVE-analyser.

I PowerPointen *Thorvaldsens Museum* ligger en række fotos af Thorvaldsens Museum.

3

Byvandring

Som et væsentligt led i undervisningsforløbet kan klassen tage på en byvandring i lokalområdet, hvor I stopper op og foretager analyser undervejs. Byvandringerne kan gennemføres af lærer og elever, men kan også udfoldes med hjælp fra lokale arkiver eller museer. Gennem Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur kan du undersøge, om der findes en lokalafdeling af foreningen i jeres nærområde. Foreningen kan hjælpe med at få kontakt til en lokal ildsjæl, som har viden om og passion for lokalhistorie og arkitektur.

**Landsforeningen
for Bygnings- og
Landskabskultur ligger
i København og kan
kontaktes på 70 22 12 99
eller på: mail@byogland.dk**

Læs mere om foreningens aktiviteter på foreningens hjemmeside

4

SAVE-metoden i praksis

I grupper arbejder eleverne systematisk med SAVE-metoden i forhold til en lokal offentlig bygning.

Eleverne kan undersøge bygningen med et særligt fokus på kulturhistorisk eller arkitektonisk værdi. Begge værdier er centrale i SAVE-vurderinger.

5

Produktion af film eller høringssvar

Eleverne udfolder her deres analyser og vurderinger af bygninger i et visuelt format i form af en kort mobilfilm, som de selv optager, redigerer og klipper, eller i form af et høringssvar.

Her prøver eleverne kræfter med at blande sig i debatten om hvad bygningsarv er.

6

Udstilling/præsentation

En udstilling eller mundtlige fremlæggelser på gymnasiet eller i byrummet afslutter forløbet om bygningsarv.

Her præsenterer eleverne deres blikke på bygningsarv.

Elevopgaver

Forløbet sammensættes af et eller flere af følgende elementer, som knytter an til delene i forløbets struktur. Elementerne kan udfoldes i større eller mindre grad, alt efter hvor mange lektioner forløbet skal vare og alt efter hvilke fag forløbet anvendes i. Opgaverne er formuleret så de henvender sig til eleverne og kan anvendes direkte i undervisningen.

1. ANSLAG - HVAD ER BYGNINGSARV?

A.

Forberedelse

Tag et billede af en bygning i dit nærmiljø eller omkring gymnasiet, som har betydning for dig.

Overvej hvad der gør bygningen særlig for dig.

Er det dens udseende eller historie, eller er det en kombination?

Hvordan bidrager bygningen til lokalmiljøet?

1. ANSLAG - HVAD ER BYGNINGSARV?

B

Forandring af velkendt bygning

Vis jeres billeder fra nærmiljøet til hinanden, og diskutér hvilken bygning, der er den vigtigste for netop jeres lokalmiljø.

Vælg én af gruppens bygninger til det videre arbejde med denne opgave.

Forestil jer, at det er blevet besluttet, at jeres valgte bygning skal fjernes eller forandres væsentligt.

Vælg en metode til at destruere billedet af bygningen på, eller skitsér et forslag til en væsentlig ombygning eller forandring ovenpå billedet.

Hvilke følelser og tanker fremkalder det hos jer, at en sådan bygning fjernes eller forandres radikalt?

Overvej hvad det vil betyde for lokalområdet.

Tal om hvilke kvaliteter bygningen har, som en ny eller moderniseret bygning ikke vil have.

1. ANSLAG - HVAD ER BYGNINGSARV?

C

Bevaringsværdig?

Kig på de ti forskellige bygninger, fra PowerPointen *Bevaringsværdig?*

Vælg fem af bygningerne, og rangér dem fra **1-5** ift. jeres umiddelbare vurdering af deres bevaringsværdi.

Den bygning, som I synes er mest værdig til at blive bevaret for eftertiden, får **1** og den mindst bevaringsværdige får **5**.

Fremlæg og argumentér for jeres rangering af bygningerne og sammenlign jeres vurderinger.

Diskutér hvorfor nogle bygninger betyder noget for os, og andre ikke gør.

Er gamle bygninger mere værdifulde end nye?

Er flotte og pompøse bygninger mere værdifulde end små og undseelige bygninger?

Diskutér hvad der adskiller arkitektur fra andre kunstformer?

Hvad er forskellen for eksempel på en skulptur og en bygning?

Diskutér hvilke kriterier, I synes man skal vurdere bygninger ud fra ift., om de bør blive bevaret for eftertiden.

2. BYGNINGSARV OG SAVE-METODEN

A

Læs og se

Læs teksten *Hvad er bygningsarv?*

Læs teksten *SAVE-Survey Of Architectural Values in the Environment*.

Se de fem film *Bevaringsværdig? – i felten med SAVE*, hvor fem studerende fra Kunstakademiets Arkitektskole anvender SAVE-metoden i praksis på bygningen Brohus, der ligger i Florsgade 3 på Nørrebro i København.

2. BYGNINGSARV OG SAVE-METODEN

B

Refleksion og diskussion (*gruppearbejde eller i klassen*)

Arbejd med teksternes arbejdsspørgsmål.

Diskutér styrker og svagheder ved SAVE-metoden.

SAVE-metoden laves som udgangspunkt kun på bygninger, der er mere end 50 år gamle.
Diskutér hvorfor.

2. BYGNINGSARV OG SAVE-METODEN

C

SAVE-analyse af Thorvaldsens Museum i København

Lav en SAVE-analyse af Thorvaldsens Museum i København ud fra fotos af bygningen fra PowerPointen *Thorvaldsens Museum*.

I kan lave analysen samlet i klassen eller i grupper.

Thorvaldsens Museum er både vurderet til at have en høj arkitektonisk værdi og en høj kulturhistorisk værdi. Anvend begreber fra tekster og film i analysen.

3. BYVANDRING

Tag på byvandring med klassen i jeres lokalområde, hvor I stopper op udvalgte steder og analyserer bygninger ud fra kulturhistorisk perspektiv.

A

En kulturhistorisk byvandring med vægt på bygningernes historie:

Hvilken funktion har bygningen haft historisk?

Hvilken funktion har bygningen i dag?

Hvilke personer har brugt bygningen?

Er der arkitektoniske elementer, der fortæller noget om bygningens brug eller historie? Fx mindeplader eller historiske spor i bygningen, tegn på ombygning eller tidligere anvendelser.

Undersøg hvor I kan researche jer til mere viden om bygningen. Fx i det lokale arkiv eller museum eller gennem samtaler med mennesker, som ved noget om bygningen og miljøet omkring den.

Møder I nogen, der har tilknytning til bygningen, kan I spørge ind til vedkommendes viden om bygningen og lokalmiljøet. I kan desuden lave et mandsminde-interview, som i kan finde hjælp til i *Værktøjskassen*.

3. BYVANDRING

Tag på byvandring med klassen i jeres lokalområde, hvor I stopper op udvalgte steder og analyserer bygninger ud fra et arkitektonisk perspektiv.

B

En arkitektonisk byvandring:

Fotografér bygningen. Husk både detalje-billeder af materialer, bygningens konstruktion og udsmykninger, men også billeder af hele bygningen og evt. overgangen til nabobygningerne.

Tegn skitser af bygningen. Det er en god idé, at nogle tegner hele bygningen, mens andre tegner bygningens forskellige detaljer og konstruktioner.

Foretag en objektiv registrering, hvor I taler om bygningens materialer, vinduer, døre, dens størrelse, dens omgivelser, byggestil etc.

Find hjælp til arkitekturbegreber i *Værktøjskassen*.

4. SAVE-METODEN I PRAKSIS

A

Vælg en offentlig bygning i jeres lokalområde - dvs. en skole, en kirke, et rådhus, et bibliotek etc.
I skal lave en SAVE-analyse af bygningen, hvor I særligt fordyber jer i den arkitektoniske værdi eller den kulturhistoriske værdi.

Undersøgelse af kulturhistorisk værdi:

Inden I besøger bygningen, skal I lave research på den. Undersøg, hvor bygningen ligger, hvordan den har set ud tidligere, om den har haft andre funktioner etc. Søg hjælp i lokale arkiver eller på museer.

Inden I besøger bygningen, skal I finde mindst en person, som bruger bygningen. Det skal være en person, som vil stille op til et mandsmindeinterview og herved give et personligt perspektiv på bygningens historie. Sørg for at optage eller nedskrive alle svar.

Foretag en grundig SAVE-analyse af bygningen, hvor I udover den kulturhistoriske værdi også undersøger bygningen i forhold til arkitektur, originalitet, miljø og bevaring.

Foretag på baggrund af SAVE-analysen en SAVE-vurdering af bygningen, hvor I vurderer den ud fra de fem SAVE-kriterier: det arkitektoniske, det kulturhistoriske, det miljømæssige, originalitet og tilstand.

Undersøgelse af arkitektonisk værdi:

OBS! Medbring mobiltelefon, blyanter og skitsepapir.

Inden I besøger bygningen, skal I researche på den. Undersøg hvor bygningen ligger, hvordan den har set ud tidligere og om den har haft andre funktioner?

Fotografér bygningen. Både detalje-billeder af materialer, bygningens konstruktion og udsmykninger, men også gerne billeder af hele bygningen og evt. overgangen til nabobygningerne.

Tegn skitser af facaden og skitser af detaljer.

Foretag en grundig SAVE-analyse, hvor I udover den arkitektoniske værdi også forholder jer til bygningen i forhold til kulturhistorie, miljø, originalitet og tilstand.

Foretag på baggrund af SAVE-analysen en SAVE-vurdering af bygningen, hvor I vurderer den ud fra de fem SAVE-kriterier: det arkitektoniske, det kulturhistoriske, det miljømæssige, originalitet og tilstand.

5. PRODUKTION AF FILM ELLER HØRINGSSVAR

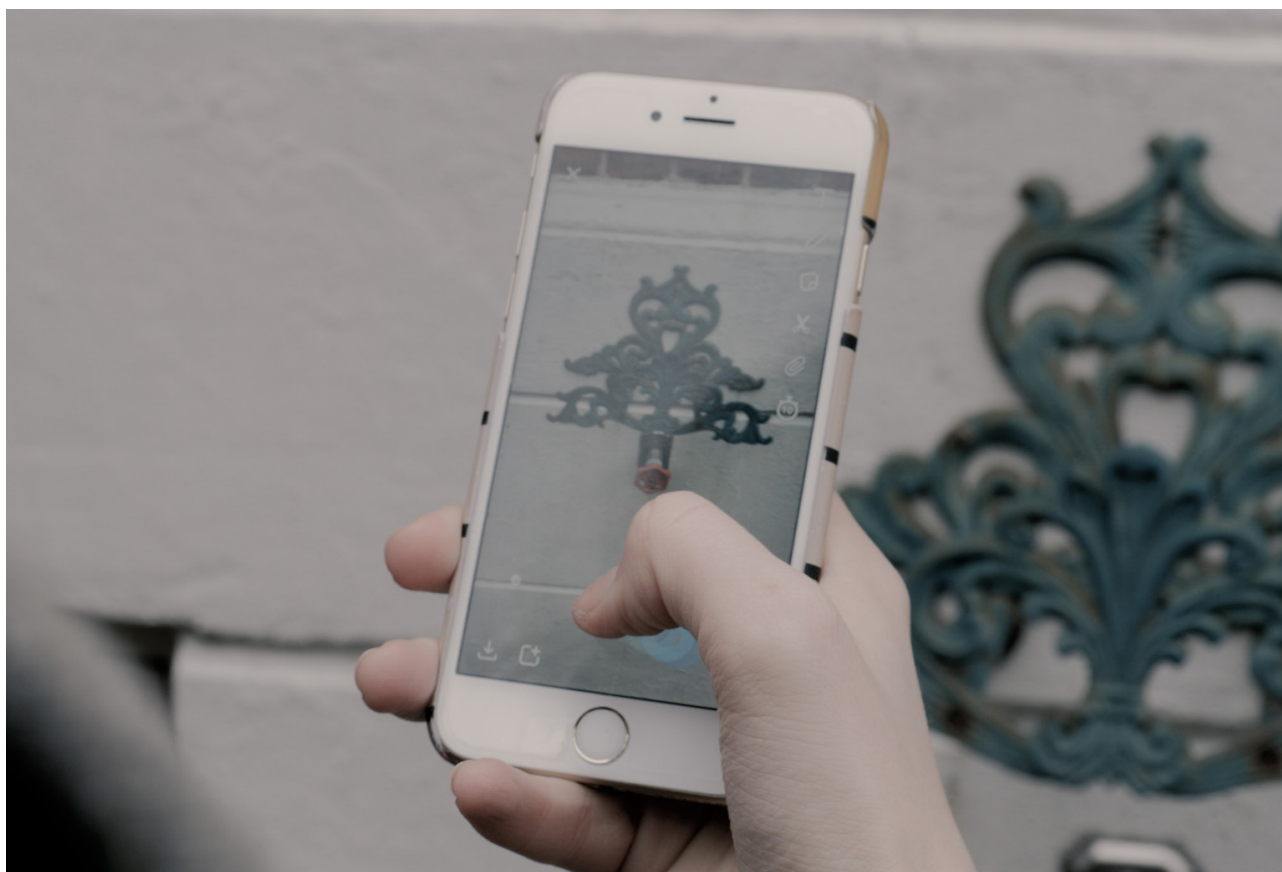
Skriv et høringssvar, eller lav en mobilfilm med bygningen som omdrejningspunkt.

Produktion af høringssvar:

- Læs og brug vejledningen *Skriv et høringssvar*.
- Forestil jer, at det er blevet besluttet, at den bygning, I har arbejdet med, skal rives ned eller moderniseres væsentligt. Beslutningen om nedrivningen er kommet i offentlig høring, og I skal skrive et høringssvar, hvor I argumenterer for jeres synspunkter i forhold til nedrivnings- eller ombygningsplanerne.
- Brug jeres SAVE-analyse til at argumentere ud fra.

Produktion af mobilfilm:

- Læs vejledningen *Lav en mobilfilm*.
- Producér en mobilfilm af ca. 2 minutters varighed.
- Med filmen skal I vise konklusionerne fra jeres SAVE-analyse i billeder. Det kan være en film, der viser bygningens arkitektoniske værdier, hvor detaljer, materialer, farver og konstruktioner er i fokus, eller en film, hvor I udfolder bygningens kulturhistoriske spor, dens funktion, dens nuværende og tidligere beboere og brugere, og dens betydning for sit lokalområde og nærmiljø.

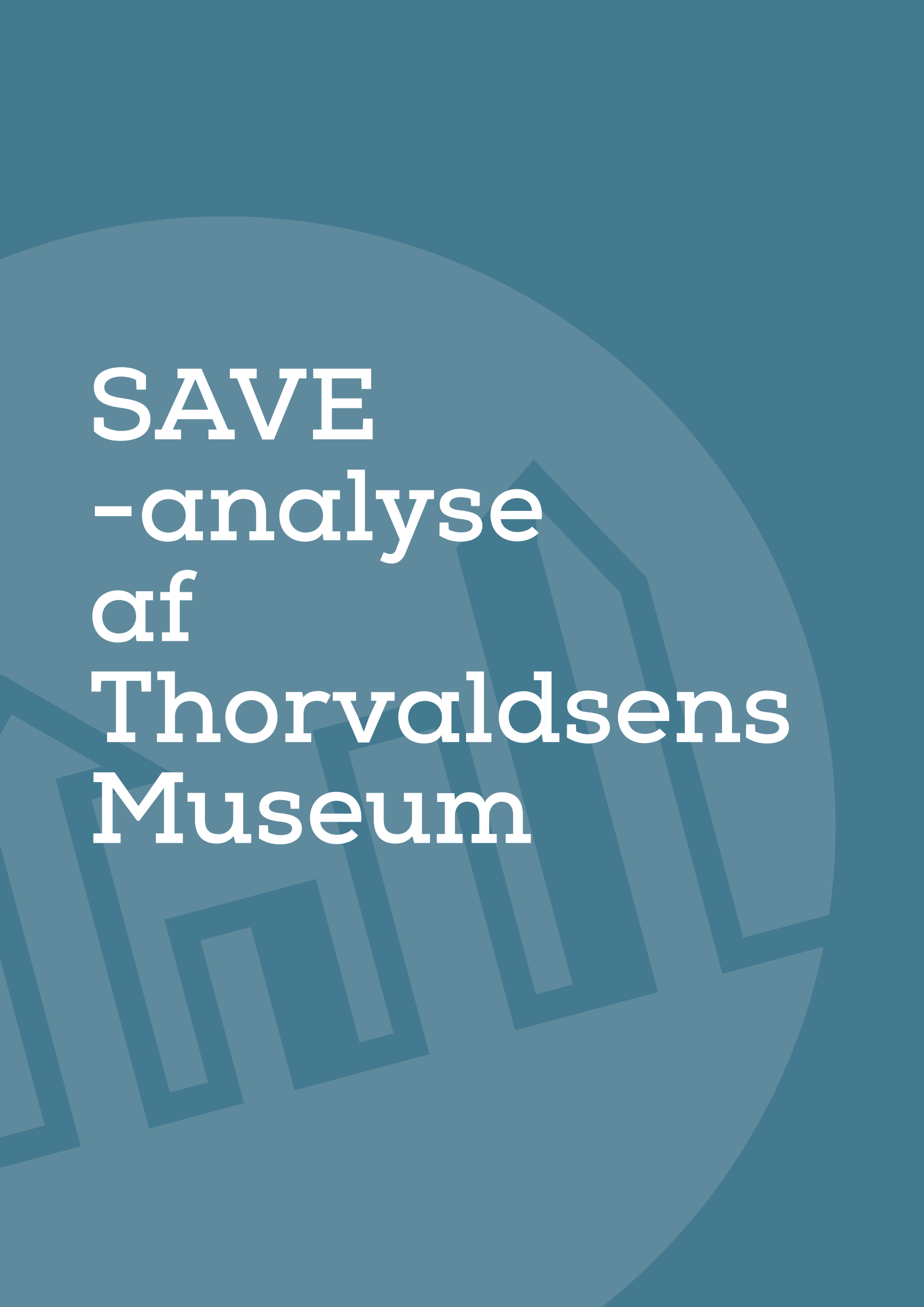
6. UDSILLING/PRÆSENTATION

Vælg en af følgende modeller til projektafslutning:

- Lav en udstilling, hvor I præsenterer jeres mobilfilm, de fotos og det skitse materiale, I har lavet i processen. Vis også konklusionerne fra SAVE-analyserne som tekster.
- Præsenter klassen for den bygning, I har arbejdet med i et mundtligt oplæg. Hvordan ser den ud? Er den bevaringsværdig? Hvor højt scorer den i en SAVE-vurdering? Hvad kender I til bygningens kulturhistorie, og hvad kom der ud af jeres research og mandsminde-interview? Læs jeres høringssvar og jeres mandsminde-interview højt for klassen – gerne foran bygningen eller foran billeder af bygningen.

SAVE -analyse af Thorvaldsens Museum

Arkitektonisk fokus:

Type Hvad er det for en bygning? Er det et etagebyggeri, en villa, et rådhus, en kirke eller en skole?	<i>Bygningen er et museum.</i>
Størrelse Skriv om bygningens størrelse – fx hvor mange etager den har, antal delbygninger, grundareal etc.	<i>Bygningen er stor. Den har tre etager – en lav kælderetage, en høj stue og en lidt lavere 1. sal. Den består af én stor bygning med en atriumgård i midten.</i>
Facadens materiale Beskriv hvilke materialer facaden er bygget af: Er det mursten, pudset murværk, træværk, marmor, stål, flere forskellige materialer etc.?	<i>Facaden er med okkergul pudset murværk. Den er rigt dekoreret af en frise af kunstneren Jørgen Sonne, der viser Thorvaldsens hjemkomst fra Rom.</i>
Tagkonstruktion Hvordan er bygningens tag? Er der fx fladt tag, høj tagrejsning, spir eller tårne? Hvilket materiale er taget bygget af? Er det for eksempel tegl, træ eller skifer?	<i>Bygningen har saddeltag med lav hældning. På taget over facadens midterste portal står en skulpturgruppe af sejrsgudinden i en stridsvogn, der trækkes af fire heste. Skulpturen er lavet af bronze.</i> <i>Tagets materiale er kobber.</i>
Døre og porte Er der tale om en dør eller en port? Er indgangspartiet småt eller stort i forhold til bygningens størrelse? Beskriv indgangspartiet, dørenes materiale etc.	<i>Museets indgangsparti er ikke stort i forhold til bygningens størrelse. Hovedfacaden ud mod pladsen er flankeret af en trappe på 6 trin i hele facadens bredde. Hovedfacaden har fem lige store porte med skrå sider og ovenover vinduer med støbejernssprosser. Portene er alle brunmalede og dobbeltfløjede med to opsprossede glaspartier i hver dørfløj.</i>
Vinduer Hvilken form har vinduerne? Er de runde eller firkantede, store eller små? Hvor mange vinduer er der i facaden? Hvordan er vinduerne placeret i facaden? Gør vinduerne at facaden virker let eller tung?	<i>Vinduerne er gennemgående firkantede og opsprossede.</i>

Udsmykning Beskriv udsmykningen, facadens farver og overflader. Har facaden varme eller kolde farver? Er den blank eller mat? Glat eller ru?	<i>Museets sidefacader og bagsiden mod kirken er prydet med en billedfrise over soklen. Ud mod kanalen forestiller frisen den store folkelige modtagelse af billedhuggeren Bertel Thorvaldsen ved hans tilbagevenden fra Rom til København i 1838. Transporten af hans skulpturer fra fregatten Rota til museet vises på de to andre facader. Frisen er udført i indfarvet cementpuds med jordfarver i rødt, grønt og gult på en sort baggrund og med nogle få blå indslag. Desuden er det gule murværk på nord- og sydfløjenes ydersider delt med grønne og hvide båndfuger, som bliver til et stormasket net med kvadrater i forskellige størrelser i vestfløjens gavle og på østfløjens yderside.</i> <i>Facaden har meget varme farver, og det er med til at give bygningen et eksotisk ydre. De pudsede facader har en ru overflade.</i>
--	---

Kulturhistorisk fokus:

Hvad benyttes bygningen til? Er funktionen tydelig?	<i>Thorvaldsens Museum er en museumsbygning for den danske billedhugger Bertel Thorvaldsens egne værker, hans antikke oldsager og malerisamling, som han havde skænket til sin fødeby København. I museets atriumgård er Thorvaldsen begravet.</i> <i>Bygningen skiller sig ud fra alle andre bygninger i lokalmiljøet, så man registrerer hurtigt, at der er noget særligt på spil. I princippet kunne bygningen også være et teater, et kulturhus eller en kirke.</i>
--	---

Har bygningen ændret funktion i tidens løb? Er det for eksempel en kirke, som er blevet til en kunsthall, eller en industribygning der er blevet til beboelse? Hvilke kendetegn er der på det? Find evt. før- og efterfotos.	<i>Bygningen har altid været et museum. Bygningen er velbevaret og er ført tilbage til sin oprindelse, hver gang den er blevet restaureret.</i>
Bygningens omgivelser Hvordan er bygningens omgivelser? Spiller bygningen sammen med omgivelserne eller står den i kontrast til dem?	<i>Thorvaldsens Museum ligger på Slotsholmen ved siden af Christiansborg og bag ved Christiansborgs Slotskirke. Museet ligger på Bertel Thorvaldsens Plads. Til pladsen, som er belagt med brosten, har kunstneren Jørn Larsen lavet et spejl bassin.</i>
Hvem har boet eller arbejdet i bygningen?	<i>Interessen for at huse et museum med Thorvaldsens kunst skyldtes hans ry som Europas mest anerkendte og søgte billedhugger, efter at hans største konkurrent Antonio Canova var død i 1822. Museet har altid fungeret som museum. Der har været mange skiftende medarbejdere på museet.</i>
Hvilke historier fortæller bygningen? Er der nogle historiske spor i bygningen? Fortæller bygningens arkitektoniske udformning noget om dens historie?	<i>Thorvaldsen var inspireret af antikken i sin billedkunst. Bygningen er også inspireret af antikken, idet den er opbygget som et antikt tempel. Jo længere man kommer ind i bygningen, jo mere helligt bliver det. De store vinduer i facaden ud mod pladsen er formet som sarkofager, altså kister. De fortæller os, at bygningen ikke blot er et museum, men også et mausoleum.</i>
Findes der bygninger i samme by der fortæller samme kulturhistorie?	<i>Thorvaldsens Museum er enestående i sin byggestil. Det er desuden særligt, at det er et museum bygget til én kunstners værker og samling.</i>
Er der personer, der bruger bygningen i dag, du kunne interviewe om bygningens kulturhistorie?	<i>Der vil helt sikkert være en del af museets personale, der kan fortælle om bygningens kulturhistorie.</i>

SAVE-Vurdering:

Med udgangspunkt i jeres registrering skal I nu vurdere bygningen ud fra de fem parametre og herefter score bygningen fra **1-9**.

Arkitektonisk værdi Er bygningen harmonisk og velproportioneret, fordi der for eksempel er balance i forholdet mellem bygningens højde og bredde? Bliver byggematerialerne brugt på en særlig måde? Er der mange detaljer i facaden? Vurderer du, at der er tale om en bygning, der er et eksempel på noget af det bedste fra sin tid? Hvilken stilart dominerer bygningen?	<i>Thorvaldsens Museums arkitektoniske værdi knytter sig til museets usædvanligt gennemarbejdede og komplekse komposition, hvor utallige virkemidler spiller elegant sammen i skabelsen af en unik helhed.</i> <i>Bygningen har med sine referencer til et antikt tempel noget monumentalt over sig. Men den virker ikke bombastisk, og her spiller formgivningen af bygningens enkelte dele en rolle.</i> <i>Taghældning, porte, søjler, farver, udsmykning og vinduer.</i>
Kulturhistorisk værdi Har bygningen en særlig betydning for forståelsen af vores kultur? Repræsenterer bygningen en særlig historisk periode, hvor samfundet udviklede sig i en særlig grad? Har du set bygninger, der ligner, eller tror du, at der er tale om en særlig lokal byggeskik?	<i>Den kulturhistoriske værdi ligger i Thorvaldsens Museums position som et helt unikt og originalt bygningsværk i dansk arkitekturhistorie, men også i international sammenhæng er det et enestående monument. Det skyldes dets særlige karakter som både museum og gravmonument, foruden dets særegne arkitektoniske udformning. Samtidig er museet et fornemt eksempel på et totalkunstværk, hvor arkitektur, skulptur og maleri danner en samlet helhed skabt i et kreativt fællesskab af talrige kunstnere under ledelse af Gottlieb Bindesbøll.</i> <i>Museet har også særlig kulturhistorisk værdi som den første bygning i Danmark opført som museum, og i øvrigt et af de første museer i verden viet til en enkelt kunstner.</i>
Miljømæssig værdi Hvad er bygningen omgivet af? Giver bygningen noget til området, og vil området miste identitet, hvis man fjerner huset?	<i>Thorvaldsens Museums miljømæssige værdi knytter sig til museets iøjnefaldende og prominente placering i tilknytning til Christiansborg Slots store bygningskompleks på Slotsholmen i hjertet af København.</i>

SAVE-Vurdering:

Originalitet I hvilken grad fremtræder bygningen i sin originale form med oprindelige arkitektoniske elementer? Er der skiftet bygningsdele ud? Er farve, facade eller tag ændret? Er bygningen helt enestående og ikke set magen til før? Har bygningen ændret funktion i tidens løb?	<i>Bygningen fremstår, som den oprindeligt blev opført og den har ikke skiftet funktion. Den kulturhistoriske værdi ligger i Thorvaldsens Museums position som et helt unikt og originalt bygningsværk i dansk arkitekturhistorie. Også i international sammenhæng er det et enestående monument. Det skyldes dets særlige karakter som både museum og gravmonument, foruden dets særegne arkitektoniske udformning.</i>
Tilstand Hvordan er bygningens tilstand? Virker den forfalden? Beskriv dens forfald. Vurderer du, at den har ændret karakter gennem tiden, er der for eksempel lavet tydelige ombygninger?	<i>Bygningen er umiddelbart i god stand og ser ud til at blive løbende vedligeholdt.</i>

Sammenfatning:

Miljømæssig vurdering Sæt tal på fra 1 - 9.	1
Kulturhistorisk vurdering Sæt tal på fra 1 - 9.	1
Arkitektonisk vurdering Sæt tal på fra 1 - 9.	1
Originalitet – vurdering Sæt tal på fra 1 - 9.	1
Tilstand – vurdering Sæt tal på fra 1 - 9.	2
Samlet SAVE-vurdering	1

Læs om fredningssagen, Thorvaldsens Museum

The background is a solid mustard yellow color. Overlaid on this background are two faint, stylized geometric shapes. On the left, there is a shape resembling a house with a gabled roof. To the right of the house is a large, thin-lined circle. The text is centered over these shapes.

Eksempler på bevarings- værdige og fredede bygninger i Danmark

Bevaringsværdige bygninger i Danmark

Bornholm

Bornholms kommune

Strandstræde 4, Allinge. Opført 1890. Byhus. **SAVE 4.**

Fyn

Middelfart kommune

H. P. Johansensvej 7, opført 1909.
Historicistisk hus med høj detaljeringsgrad. **SAVE 3.**

Faaborg-Midtfyn kommune

Holkegade 7, opført 1857, ombygget 1994.
Byhus - én etage. **SAVE 2.**

Sinebjergvej 36, opført 1932.
Landejendom. **SAVE 3.**

Jylland

Holstebro kommune

Ulfborg. Staby Kirkevej 17, Stuehus til ældre landejendom opført 1777. **SAVE 4.**

Aabenraa kommune

Nygade 12, opført 1866, i pyntelig klassicisme. **SAVE 4.**

Mariagerfjord kommune

Fjordgade 15, Mariager, opført 1936. Villa.
Bedre Byggeskik. **SAVE 3.**

Ringkøbing-Skjern kommune

St. Blichers Vej 5, opført 1920, ombygget 2004.
Stor byejeendom. **SAVE 3.**

Viborg kommune

Store Sankt Hans Stræde. Boder, her grundmuret husrække i et stokværk (en etage) uden kælder.
Ombygget i 1800-tallet.

Skanderborg kommune

Borgergade 27, Skanderborg, opført 1675, ombygget 1994. Byhus. Bindingsværk. **SAVE 3.**

Fredede bygninger i Danmark

Bornholms kommune

Martin Andersen Nexø's barndomshjem, beboelseshuset (1879), udhuset og muren mellem disse. Fredet 1983.

Fyn

Assens kommune

Dreslettevej 5. Det firelængede gårdanlæg, 1795.
Stuehuset forlænget 1847. Fredet 1990.

Faaborg-Midtfyn kommune

Lagonis Minde 12, Faaborg. Opført 1826, ombygget 1991.

Nyborg kommune

Torvet 11. Nyborg Bibliotek. 1938 - 39 af Erik Møller, Flemming Lassen og Hans J. Wegner. Fredet 1986.

Jylland

Herning kommune

Herning Højskole (1962 af Tyge Arnfred og Viggo Møller Jensen samt landskabsarkitekterne C. Th. Sørensen og Ole Nørgaard). Fredet 2018.

Hjørring kommune

Brinck Seidelinsgade 10, Hjørring. Opført 1926, ombygget 2005. Kunstmuseum.

Mariagerfjord kommune

Fuglsang 4, 1880, ombygget 1987. Privat bolig. Bindingsværk.

Ringkøbing - Skjern kommune

Skjern station. Vandtårnet v/Skjern station. 1874 af N. P. Holsøe. Fredet 1981.

Skanderborg kommune

Oddervej 80. Dansepavillonen ved Vestermølle. Fredet 2004.

Listerne
fortsættes

Søg efter fredede og bevaringsværdige bygninger i jeres lokalområde

Bevaringsværdige bygninger i Danmark

Lolland

Nørregade 3. Pakhus ombygget til boligejendom. Ingen SAVE, men et hus der ville være blevet udpeget og få en høj SAVE-værdi, hvis det blev vurderet.

Elvej 1B, Nakskov. Opført 1931. Institution. **SAVE 4.**

Sjælland

Frederiksberg kommune

Hostrups Have, Rolighedsvej, Sankt Nikolaj Vej og Falkoner Allé. Boligetageejendom, opført 1936. Arkitekt Hans Dahlerup-Berthelsen.

Københavns kommune

Egilsgade 25, Islands Brygge. Arkitekt Louis Hygom, 1927. Klassicistisk præget ejendom, hvis udtryk står fuldstændig uændret i dag. **SAVE 4.**

Haldagervej 2, Vanløse. Opført 1938. Byhus med funktionalistiske træk. **SAVE 4.**

Wittenberggade 14, Sundbyøster, opført 1944. Etageboligbebyggelse. **SAVE 3.**

Fredede bygninger i Danmark

Lolland

Østergade 65, Rødby. Opført 1730. Pakhus. Bindingsværk.

Kristianssædevej 3, Maribo. Opført 1690. Herregård.

Sjælland

Frederiksberg kommune

Frederiksberg Allé, Sankt Thomas Plads og Frederiksberg Runddel. Anlagt 1704. Fredet som landskabsarkitektonisk værk i 2018.

H. C. Ørstedesvej 54. 1939 af Edvard Thomsen og Chresten Ostenfeld. Fredet 1996.

Brøndby kommune

Nykær 26, Vestbad (vestlige del). Den vestlige del af parken til friluftsanlægget (1957 - 58) af Arkitektkontoret i Rødovre kommune v/stadsarkitekt Børge T. Lorentzen og landskabsarkitekt C. Th. Sørensen. Fredet 2017.

Gentofte kommune

Adolphsvej 25. Kildeskovshallen (1966 - 72) af Karen og Ebbe Clemmensen. Fredet 2000.

Holbæk kommune

Seminarieparken 2 og 9. Holbæk Seminarium, 1965 af Gehrdt Bornebusch, Max Brüel og Jørgen Selchau. Seminarium, funktionærboliger, kollegium. Fredet 2010.

Københavns kommune

Classensgade 52 - 58, Ved Classens Have, etagebeboelseskomplekset opført 1924 - 1925 af Carl Petersen, Poul Baumann, Ole Falkentorp. Fredet 1996.

Søg efter fredede og bevaringsværdige bygninger i jeres lokalområde

Litteratur om byggningsarv og kulturarv

Litteratur om bygningsarv og kulturarv

- *Arne Jacobsen*, Carsten Thau, Kjeld Vindum. Arkitektens Forlag 2001
- *Bygningsbevaring*, Kulturministeriet og Kulturarvsstyrelsen, 2009
- *Byhuset*, Søren Vadstrup, Lindhardt & Ringhof, 2016
- *Danske arkitekturstrømninger 1850 - 1950*. Kreditforeningen Danmark, 1951
- *Danmarks arkitektur, Byens huse. Byens plan*, Gyldendal. 2. udgave, 1985
- *Fingerplan, forstæder & fremtid*, DAC, Red. Jannie Bendtsen, 2012
- *Kulturarven og dens retlige beskyttelse*, Jurist- og økonomiforbundets forlag, Ditlev Tamm, 2016
- *Kulturmiljø mellem forskning og politisk praksis*, Nicolaj Carlberg og Søren Møller Christensen, 2003
- *København*, Sten Eiler Rasmussen, Gad, 1950
- *Lokalplanlægning for bevaringsværdige miljøer i byer og på landet*, Erhvervsstyrelsen, 2018
- *Opbygning af viden på kulturmiljøområdet*, Forskningsministeriet, 1997
- *SAVE-Vejledninger*, Kulturarvsstyrelsen, 2011
- *Storbyen Støbes*, Tim Knudsen, Akademisk Forlag, 1988
- *Vores Fælles Skatkammer*, Realdania, 2015
- *Værdiskabende Udvikling af Kulturmiljøer*, Realdania, 2016

Links

Side 5

I den orange boks:

<https://byogland.dk/>

Side 24

I den blå boks:

<https://www.kulturarv.dk/fbb/sagvis.pub?sag=3102835>

Side 26

I den gule boks, nederst på siden:

<https://www.kulturarv.dk/fbb/index.htm>

Side 27

I den gule boks, nederst på siden:

<https://www.kulturarv.dk/fbb/index.htm>

